

بررسی و اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر موفقیت تحصیلی دانشجویان

مهتاب پورآتشی* - کارشناس ارشد آموزش کشاورزی دانشگاه تهران
حمید موحد محمدی - استادیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه تهران
حسین شعبانعلی فمی - استادیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه تهران

چکیده

یکی از اساسی‌ترین نیازهای انسان، نیاز به موفقیت است که بهترین انگیزه برای فعالیت می‌باشد. تحقیق حاضر با هدف بررسی و اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر موفقیت تحصیلی دانشجویان انجام شده است. این تحقیق از نوع توصیفی و با استفاده از فن پیمایش انجام شده است. جامعه آماری تحقیق شامل دانشجویان کارشناسی سال سوم و چهارم مشغول به تحصیل در پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران است که ۸۵ نفر آنها به روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. ابزار اصلی این تحقیق پرسشنامه است که روایی آن با نظرخواهی از تعدادی از استادان به دست آمد. آزمون مقدماتی برای به دست آوردن پایایی پرسشنامه انجام گرفت که ضریب آلفای محاسبه شده مبین اعتبار آن برای گردآوری داده‌ها بود. در این تحقیق ضمن توصیف ویژگی‌ها و مشخصات فردی نمونه‌های مورد مطالعه، عوامل مؤثر بر موفقیت تحصیلی دانشجویان اولویت‌بندی شده است. یافته‌های تحقیق نشان داد که از دیدگاه دانشجویان، علاقه به رشته تحصیلی، تسلط استادان بر موضوع درسی، تنوع روشهای ارزشیابی مورد استفاده، مناسب بودن امکانات کتابخانه و جو صمیمی کلاس به ترتیب در اولویت اول عوامل نگرشی، آموزشگر، آموزشی، امکانات و محیطی قرار دارند.

واژه‌های کلیدی: موفقیت تحصیلی، آموزش عالی، دانشجویان، دانشگاه تهران.

مقدمه

یکی از اساسی‌ترین نیازهای انسان، نیاز به موفقیت است که بهترین انگیزه برای فعالیت است (شعاری نژاد، ۱۳۶۴). موفقیت برآیندی از توانایی‌های گوناگون افراد شامل توانایی‌های جسمی، ذهنی، عاطفی و اجتماعی آنان از یک سو و عوامل برانگیزاننده مانند علاقه، پشتکار و پاداش از سوی دیگر است. افزون بر این خود موفقیت نیز می‌تواند انگیزه‌ای مستقل برای موفقیت‌های بعدی فرد گردد یا به عبارت دیگر موفقیت، موفقیت به بار می‌آورد (Drever, 1985).

موفقیت اشخاص در مجموعه شرایط ویژه‌ای رخ می‌دهد که شاید مهم‌ترین عامل تعیین‌کننده آن تصمیم‌های درست و به موقع اشخاص باشد. ضمناً موفقیت آثار مثبت اجتماعی دارد به همین دلیل بیشتر افراد جامعه موفقیت در انجام وظایف را هدفی مثبت در نظر می‌گیرند. حجازی به نقل از آیزن^۱ و همکارانش بیان کرده است که بین موفقیت و گرایش به کارهای مردم‌پسند رابطه وجود دارد (حجازی، ۱۳۸۱). در روند فعالیت‌های معطوف به موفقیت هایدرا عوامل چهارگانه توانایی، کوشش، شانس و دشواری تکلیف را مؤثر می‌داند:

● توانایی: توانایی فرد را می‌توان از درصد موفقیت‌ها و فعالیت‌های قبلی وی استنباط کرد.

● کوشش: در این زمینه اطلاعات و تجربیات گذشته و همچنین پسخوراند حاصل از برخورد با تکلیف به افراد کمک می‌کند تا آنها شدت و انرژی لازم برای این فعالیت را در نظر بگیرند.

● شانس: در جریان موفقیت یا شکست در بعضی موارد نقش شانس به خوبی مشهود است.

● دشواری تکلیف: به این امر بستگی دارد که در هر جامعه مورد آزمایش، عده زیادی از عهده آن تکلیف برنیابند (خداپناهی، ۱۳۷۶).

هایدر معتقد است که توانایی و کوشش از عوامل درونی محسوب می‌شود و فرد می‌تواند آنها را مهار کند، در حالی که شانس و دشواری تکلیف عوامل بیرونی به شمار می‌روند که فرد نمی‌تواند آنها را مهار کند. از لحاظ پایایی، توانایی و دشواری تکلیف متغیرهای پایدار و کوشش و شانس، متغیرهای ناپایداری هستند. اگر فرد از سطح قبلی به سطح بالاتر ارتقا یافته باشد، موفقیت خویش را به کوشش و توانایی اسناد می‌دهد،

لیکن اگر توفیق وی کمتر باشد، عدم موفقیت خود را ناشی از شانس و دشواری تکلیف می داند (همان).

وانیر^۳ و همکاران رابطه قطع عامل تقویت را با میزان موفقیت مورد بحث قرار داده و می گویند چنانچه افراد ۱۰۰ درصد از موفقیت برخوردار باشند پس از قطع عامل تقویت، انتظار موفقیت آنان به صورت چشمگیر کاهش یابد. اما چنانچه این افراد به صورت تصادفی در ۵۰ درصد موارد تقویت شوند، تفاوت زیادی به وجود می آید. همین آزمایش نشان داده است که افرادی که دائماً شکست می خورند، اگر چه با انتظار موفقیت نسبتاً بالایی شروع می کنند، ولی پس از هر شکست انتظار موفقیت آنان به تدریج کاهش می یابد. این تحقیقات نشان می دهد افرادی که انگیزه پیشرفت بالایی دارند، تکالیف با دشواری متوسط را انتخاب می کنند؛ زیرا کوشش را عامل تعیین کننده و قابل کنترل به شمار می آورند. اما آزمودنیهایی که انگیزه پیشرفت پایینی داشتند چون کوشش را عامل اساسی موفقیت محسوب نمی کردند تکالیف بسیار ساده یا بسیار دشواری را برگزیدند (حجازی، ۱۳۸۱).

ریشه های فکری موفقیت تحصیلی به زمانهای دور برمی گردد. در آن زمان این دو دیدگاه مطرح بود که موفقیت تحصیلی زائیده محیط است یا وراثت. الپونس دوکاندول^۴ (۱۸۹۴-۱۷۷۸) از طرفداران تاثیر محیط در موفقیت تحصیلی اظهار می دارد که تعلیمات ابتدایی و به ویژه متوسطه و دانشگاهی چنانچه خوب سازماندهی شود، می تواند در موفقیت تحصیلی مؤثر باشد. در مقابل این عده، فرانس گالتن^۵ در سال ۱۸۶۵ در مقاله ای با عنوان «هنر و خصوصیت اخلاقی وراثتی»، وراثت را در موفقیت تحصیلی برتر از محیط می داند (پورکاظمی، ۱۳۷۴). در تعلیم و تربیت و در موفقیت های تحصیلی، گود موفقیت را آن درجه از کارایی می داند که فرد به فراخور تواناییهایش به رضایت ناشی از پیشرفت خود رسیده باشد (Good, 1995). موفقیت سبب می شود که یادگیرنده یادگیری را دوست بدارد. اردن درباره اهداف موفقیت تحصیلی بحث و آن را به چهار بخش تقسیم می کند. از نظر وی این اهداف عبارت اند از: اهداف تکلیف مدار، اهداف توانایی نسبی، اهداف اجتناب از تلاش و اهداف بیرونی. اهداف تکلیف مدار به یادگیری هر چیز جدید از طریق کلنجار رفتن با تکلیف اطلاق می شود. اهداف توانایی نسبی به معنای بهتر انجام دادن تکلیف و کسب برتری نسبت به دیگران است. اهداف اجتناب از تلاش، بر عملکرد یادگیرندگان تاکید دارد که از کار و تلاش در محیط آموزش تاحد

3. Vanier, 1972

4. A. Due Candolle

5. F. Galton

ممکن دوری می‌کند و بالاخره، اهداف بیرونی موفقیت تحصیلی به دست آوردن نمره یا پاداش‌های بیرونی است (Urduan, 1997). بنابراین، برپایه این تقسیم‌بندی چنین استنباط می‌شود که موفقیت تحصیلی از دیدگاه یادگیرندگان تعابیر مختلفی دارد. امروزه یافته‌های پژوهشی و متون علوم تربیتی سه عامل را در موفقیت تحصیلی دانشجویان در یادگیری‌های تازه مؤثر می‌داند. این عوامل عبارت‌اند از: رفتارهای ورودی عمومی (هوش کلی و استعداد کلی)، رفتار ورودی عاطفی (علاقه، نگرش و شخصیت) و رفتار ورودی شناختی (پیش‌نیازهایی که برای یادگیری مطالب جدید لازم است).

ساعتی تحقیقی با عنوان «بررسی عوامل مؤثر در پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشکده‌های کشاورزی و ارائه رهیافت مناسب آموزشی» در دانشگاه‌های تهران، شیراز، کرمان، تبریز، همدان، اهواز، ارومیه و اصفهان انجام داده است. یافته‌های به دست آمده از تحقیق نشان داد که بیشتر دانشجویان مجرد و متولد شهر بودند و همچنین نشان‌دهنده ضعف تجهیزات آموزشی و شرایط آموزشی در دانشکده‌های کشاورزی بود. اکثر دانشجویان به علت عدم امکان تحصیل در سایر رشته‌ها وارد دانشکده‌های کشاورزی شده‌اند و همچنین ۴۷/۴ درصد دانشجویان قصد ادامه تحصیل در رشته‌های غیر کشاورزی، ۳/۴ درصد قصد ادامه تحصیل در رشته‌های کشاورزی و بقیه قصد ادامه تحصیل نداشتند. میزان مطلوبیت دروس تخصصی و استادان و میزان درگیری و فعالیت دانشجویان در زمینه‌های درسی با برخی از شاخص‌های پیشرفت تحصیلی همبستگی مثبت و معنی‌داری داشتند. دانشجویانی که در منزل خودشان زندگی می‌کردند نسبت به دانشجویانی که در خوابگاه بودند پیشرفت تحصیلی بالاتری داشتند و همچنین دانشجویانی که پدرشان در قید حیات نبود نسبت به سایر دانشجویان پیشرفت تحصیلی پایین‌تری داشتند (ساعتی، ۱۳۷۷).

امیدی نجف‌آبادی تحقیقی تحت عنوان «بررسی عوامل مؤثر بر موفقیت تحصیلی دانشجویان کشاورزی دانشگاه تهران» انجام داده است. نتایج به دست آمده از تحقیق نشان داد که بین موفقیت تحصیلی و متغیرهایی چون اهمیت دادن به برنامه‌ریزی، انگیزه، هدف و نگرش خانواده رابطه وجود دارد (امیدی نجف‌آبادی، ۱۳۸۳).

عرب‌زاده مقدم (۱۳۷۶) در پایان‌نامه کارشناسی ارشد خود با عنوان «سازه‌های مؤثر بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان کار و دانش وزارت جهاد سازندگی» به نتایج زیر دست یافت: نگرش دانش‌آموزان به مربیان خویش و ارزیابی که از تدریس وی دارند، عملکرد معلم در کلاس، توانمندی‌های وی در تدریس و میزان تجهیزات و امکانات آموزشی، فراهم‌آورنده محیط مناسب برای رشد و پیشرفت خواهد بود. رفتار مدیر و سایر فراگیران در برخورد با فراگیر مورد بررسی همبستگی مثبتی با پیشرفت نشان داد.

شریفیان (۱۳۸۰) در تحقیق خود با عنوان «عوامل مؤثر بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه شاهد»، نتایج زیر را به دست آورد: پیشرفت تحصیلی با متغیرهایی چون سن، باورهای سنتی، وضعیت اشتغال، پایگاه اجتماعی، نوع دیپلم، سال اخذ دیپلم، دفعات شرکت در کنکور و سال ورود به دانشگاه ارتباط ندارد و با متغیرهایی چون نوع جنس، مسائل و مشکلات خانوادگی، میزان علاقه مندی، نحوه گذران اوقات فراغت، رشته تحصیلی، حضور در دانشگاه و میزان آگاهی اجتماعی دانشجویان مرتبط است.

با توجه به مطالب و تحقیقات ذکر شده، تحقیق حاضر با هدف بررسی و اولویت بندی عوامل مؤثر بر موفقیت تحصیلی دانشجویان از دیدگاه دانشجویان پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران انجام شده است.

مواد و روشها

تحقیق حاضر از نوع توصیفی و با استفاده از فن پیمایش انجام شده است. در این تحقیق ضمن توصیف ویژگیها و مشخصات فردی نمونه‌های مورد مطالعه، عوامل مؤثر بر موفقیت تحصیلی دانشجویان بررسی و اولویت بندی شده است. جامعه آماری تحقیق شامل دانشجویان کارشناسی سال سوم و چهارم مشغول به تحصیل در پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران است. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۸۵ نفر تعیین شد و انتخاب نمونه‌های تحقیق به صورت تصادفی صورت پذیرفت. ابزار اصلی تحقیق برای جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه محقق ساخته بود. پس از مرور کتابخانه‌ای و اینترنتی اسناد و منابع مرتبط و نیز گفتگو با تعدادی از استادان در این زمینه، متغیرهای شناسایی شده فهرست و از پاسخگویان خواسته شد تا اهمیت آنها را ارزیابی کنند و امتیازی بین ۰ تا ۱۰ به آنها اختصاص دهند. اعتبار پرسشنامه تدوین شده با نظرخواهی از تعدادی از استادان دانشگاه تایید شد. به منظور محاسبه پایایی ابزار تحقیق، از روش آلفای کرونباخ استفاده شد که آلفای محاسبه شده ۰/۸۹ به دست آمد که نشان دهنده پایایی مناسب ابزار تحقیق بود و بدین سان، محتوای پرسشنامه تایید و در اختیار پاسخگویان قرار داده شد. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات، از نرم افزار SPSS نسخه ۱۱/۵ و آمار توصیفی استفاده شده است.

یافته‌های تحقیق

توزیع فراوانی دانشجویان مورد مطالعه بر اساس جنسیت و سن در جدول ۱ مشاهده می‌شود. در میان نمونه‌های مورد بررسی، ۳۸/۸ درصد مردان و ۶۱/۲ درصد زنان تشکیل می‌دهند. بر اساس یافته‌های به دست آمده، میانگین سن پاسخگویان ۲۳ سال است و

بیش‌ترین فراوانی پاسخگویان به گروه سنی ۲۵-۲۳ سال اختصاص دارد.

جدول ۱- توزیع فراوانی پاسخگویان براساس جنسیت و سن

جنسیت	فراوانی	درصد	سن	فراوانی	درصد
مرد	۳۳	۳۸/۸	۲۰-۲۲	۳۲	۳۷/۶
زن	۵۲	۶۱/۲	۲۳-۲۵	۴۸	۵۶-۵
جمع کل	۸۵	۱۰۰/۰	۲۶ و بیشتر	۵	۵/۹
			جمع کل	۸۵	۱۰۰/۰

(منبع: یافته‌های پژوهش)

اولویت‌بندی نظریات دانشجویان در خصوص عوامل مؤثر بر موفقیت تحصیلی در این بخش براساس اطلاعاتی که با پرسشنامه جمع‌آوری شده بود، نظریات دانشجویان درباره عوامل مؤثر بر موفقیت تحصیلی به تفکیک در مورد عوامل نگرشی، آموزشگر، آموزشی، امکانات و محیطی ارائه می‌شود.

عوامل نگرشی مؤثر بر موفقیت تحصیلی دانشجویان
 با توجه به نتایج به دست آمده (جدول ۲) علاقه به رشته تحصیلی با میانگین ۷/۶۳ و انحراف معیار ۱/۵۴ در اولویت نخست و خودپنداره تحصیلی با میانگین ۶/۶۴ و انحراف معیار ۲/۰۱ در اولویت آخر قرار گرفته است. درباره علاقه به رشته تحصیلی و موفقیت تحصیلی، کینگ و کاترلید معتقدند ورود دانشجویان علاقه‌مند به دانشگاه و برخورداری آنان از برنامه‌های منطقی و امکانات انسانی و فیزیکی مثل استاد، آزمایشگاه و کتابخانه عواملی هستند که کیفیت هر مؤسسه آموزشی را تبیین می‌کنند. از بین عوامل فوق وجود دانشجوی علاقه‌مند از همه مؤثرتر است، به نحوی که در صورت وجود گرایش و علاقه به یادگیری، وی سایر شرایط را تحمل و اصلاح می‌کند و به خوبی در خدمت یادگیری قرار می‌دهد (King and Kotrlid, 1995).

جدول ۲- اولویت بندی نظریات دانشجویان پیرامون عوامل نگرشی مؤثر بر موفقیت دانشجویان

اولویت	عوامل نگرشی	میانگین	انحراف معیار	ضریب تغییرات
۱	علاقه به رشته تحصیلی	۷/۶۳	۱/۵۴	۰/۲۰
۲	اهمیت دادن به برنامه ریزی	۷/۴۲	۱/۷۳	۰/۲۳
۳	انگیزه تحصیل	۷/۲۳	۱/۸۵	۰/۲۵
۴	نگرش اعضای خانواده درباره تحصیل	۷/۰۸	۱/۹۲	۰/۲۷
۵	خودپنداره تحصیلی	۶/۶۴	۲/۰۱	۰/۳۰

(منبع: یافته های پژوهش)

عوامل آموزشگر مؤثر بر موفقیت تحصیلی دانشجویان با توجه به نتایج جدول ۳، تسلط استادان بر موضوع درسی با میانگین ۶/۶۷ و انحراف معیار ۱/۷۲ در اولویت نخست و پس از آن، سابقه تدریس استادان با میانگین ۶/۴۹ و انحراف معیار ۲/۲۱ قرار دارد. وقت شناسی استادان با میانگین ۵/۲۱ و انحراف معیار ۲/۱۲ در اولویت آخر قرار گرفته است.

جدول ۳- اولویت بندی نظریات دانشجویان پیرامون عوامل آموزشگر مؤثر بر موفقیت تحصیلی دانشجویان

اولویت	عوامل آموزشگر	میانگین	انحراف معیار	ضریب تغییرات
۱	تسلط استادان بر موضوع درسی	۶/۶۷	۱/۷۲	۰/۲۶
۲	سابقه تدریس	۶/۴۹	۲/۲۱	۰/۳۴
۳	وضع ظاهری استادان	۶/۴۴	۲/۲۵	۰/۳۵
۴	خوش اخلاقی استادان	۵/۲۹	۲/۰۷	۰/۳۹
۵	وقت شناسی استادان	۵/۲۱	۲/۱۲	۰/۴۱

(منبع: یافته های پژوهش)

عوامل آموزشی مؤثر بر موفقیت تحصیلی دانشجویان

مطابق جدول ۴ تنوع روشهای ارزشیابی مورد استفاده با میانگین ۶/۵۴ و انحراف معیار ۱/۶۲، کلاس درس مناسب از لحاظ نور با میانگین ۶/۲۱ و انحراف معیار ۱/۷۶ و کلاس درس مناسب از لحاظ حرارت با میانگین ۶/۰۲ و انحراف معیار ۱/۷۳ به ترتیب در اولویتهای نخست تا سوم قرار دارند. کلاس درس مناسب از لحاظ میز و صندلی با میانگین ۵/۲۱ و انحراف معیار ۲/۲۱ در اولویت آخر قرار گرفته است.

جدول ۴- اولویت‌بندی نظریات دانشجویان پیرامون عوامل آموزشی مؤثر بر موفقیت تحصیلی دانشجویان

اولویت	عوامل آموزشی	میانگین	انحراف معیار	ضریب تغییرات
۱	تنوع روشهای ارزشیابی مورد استفاده	۶/۵۴	۱/۶۲	۰/۲۵
۲	کلاس درس مناسب از لحاظ نور	۶/۲۱	۱/۷۶	۰/۲۸
۳	کلاس درس مناسب از لحاظ حرارت	۶/۰۲	۱/۷۳	۰/۲۹
۴	تنوع روشهای تدریس	۵/۹۹	۲/۰۹	۰/۳۵
۵	استفاده از وسایل کمک آموزشی در تدریس	۵/۴۸	۲/۰۵	۰/۳۷
۶	کلاس درس مناسب از لحاظ فضا	۵/۱۱	۱/۹۶	۰/۳۸
۷	کلاس درس مناسب از لحاظ میز و صندلی	۵/۲۱	۲/۲۱	۰/۴۲

(منبع: یافته‌های پژوهش)

رابطه عامل امکانات با موفقیت تحصیلی دانشجویان

با توجه به نتایج حاصله، از میان عامل امکانات، مناسب بودن امکانات کتابخانه با میانگین ۵/۷۳ و انحراف معیار ۱/۵۱ در اولویت نخست و امکانات و فضای ورزشی با میانگین ۳/۶۸ و انحراف معیار ۲/۱۱ در اولویت آخر قرار دارند (جدول ۵).

جدول ۵ - اولویت بندی نظریات دانشجویان درباره رابطه عامل امکانات با موفقیت تحصیلی دانشجویان

اولویت	عامل امکانات	میانگین	انحراف معیار	ضریب تغییرات
۱	مناسب بودن امکانات کتابخانه	۵/۷۳	۱/۵۱	۰/۲۶
۲	مناسب بودن امکانات رایانه‌ای	۵/۶۶	۱/۷۴	۰/۳۱
۳	مناسب بودن امکانات رفاهی خوابگاه	۵/۱۱	۱/۹۸	۰/۳۹
۴	امکانات آزمایشگاهی مناسب	۴/۴۹	۱/۹۹	۰/۴۴
۵	امکانات و فضای ورزشی	۳/۶۸	۲/۱۱	۰/۵۷

(منبع: یافته‌های پژوهش)

عوامل محیطی مؤثر بر موفقیت تحصیلی دانشجویان نتایج ارائه شده در جدول ۶ حاکی از آن است که جو صمیمی کلاس با میانگین ۷/۳۴ و انحراف معیار ۱/۶۴ در اولویت نخست و رابطه استاد و دانشجو با میانگین ۵/۸۷ و انحراف معیار ۲/۲۸ در اولویت آخر قرار دارند. دیوید رود در مطالعه‌ای با عنوان «موفقیت تحصیلی»، جو صمیمی کلاس را در موفقیت تحصیلی مؤثر می‌داند و بیان می‌دارد که فراگیران در جو و محیط مثبت و صمیمی آموزشی بهتر عمل کنند (Rood, 2004).

جدول ۶ - اولویت بندی نظریات دانشجویان پیرامون عوامل محیطی مؤثر بر موفقیت تحصیلی دانشجویان

اولویت	عوامل محیطی	میانگین	انحراف معیار	ضریب تغییرات
۱	جو صمیمی کلاس	۷/۳۴	۱/۶۴	۰/۲۲
۲	رابطه دانشجو با دیگر دانشجویان	۶/۲۶	۱/۴۳	۰/۲۳
۳	اهمیت دادن به فعالیت و مشارکت دانشجویان در کلاس درس	۶/۰۱	۲/۱۳	۰/۳۵
۴	رابطه استاد و دانشجو	۵/۸۷	۲/۲۸	۰/۳۹

(منبع: یافته‌های پژوهش)

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

یکی از اساسی‌ترین نیازهای انسان، نیاز به موفقیت است که بهترین انگیزه برای فعالیت است. در تعلیم و تربیت و در موفقیت‌های تحصیلی، گود (۱۹۶۵) موفقیت را آن درجه از کارایی می‌داند که فرد به فراخور توانایی‌هایش به رضایت ناشی از پیشرفت خود رسیده باشد. موفقیت سبب می‌شود که یادگیرنده یادگیری را دوست بدارد.

نتایج به دست آمده از تحقیق حاکی از آن است که از دیدگاه دانشجویان، علاقه به رشته تحصیلی در اولویت نخست عوامل نگرشی، تسلط استادان بر موضوع درسی در اولویت نخست عوامل آموزشگر، تنوع روشهای ارزشیابی مورد استفاده در اولویت نخست عوامل آموزشی، مناسب بودن امکانات کتابخانه در اولویت نخست عامل امکانات و جو صمیمی کلاس در اولویت نخست عوامل محیطی مؤثر بر موفقیت تحصیلی دانشجویان قرار دارند. با توجه به نتایج حاصل از تحقیق، پیشنهادهای زیر با هدف موفقیت هر چه بیشتر دانشجویان ارائه می‌شود.

از آن جا که علاقه به رشته تحصیلی در اولویت نخست عوامل نگرشی قرار گرفته است، پیشنهاد می‌شود تا ترتیبی اتخاذ شود که دانشجویان با علاقه مندی بیشتری پای به این مرکز آموزشی بگذارند. لذا پیشنهاد می‌شود تا جایگاه مناسبی برای معرفی رشته کشاورزی در دوره دبیرستان پیش بینی شود و مشاوران تحصیلی در دوره دبیرستان اطلاعات لازم در مورد رشته کشاورزی و ویژگی کشاورزی را به دانش آموزان بیاموزند.

از آن جا که مناسب بودن کتابخانه در اولویت نخست عامل امکانات قرار گرفته است، پیشنهاد می‌شود تا کتابخانه دانشکده‌های کشاورزی از بعد منابع اطلاعاتی کاملاً تجهیز و از کتابها و نشریات به روز استفاده شود.

با توجه به نظریات دانشجویان مبنی بر تاثیر جو صمیمی کلاس در موفقیت تحصیلی، پیشنهاد می‌شود تا با تمهیدات مناسب کلاسهای آموزشی را صمیمی تر و جذاب تر جلوه دهند و دانشجویان را نسبت به محیط کلاس و آموزش علاقه مند سازند.

منابع

- ۱- امیدی نجف آبادی، م. (۱۳۸۳)، بررسی عوامل مؤثر بر موفقیت تحصیلی دانشجویان کشاورزی دانشگاه تهران. پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه تهران، دانشکده کشاورزی.
- ۲- پورکازمی، م. (۱۳۷۴)، «عوامل مؤثر بر موفقیت دانشجویان». فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی. سال ۳، ش ۳ و ۴.
- ۳- حجازی، ی. (۱۳۸۱)، نقش ویژگیهای شخصیتی، تبار اجتماعی، ضوابط گزینش در موفقیت تحصیلی و عملکرد شغلی دانشجویان کشاورزی دانشگاه تهران. پایان نامه دکتری، تهران، دانشگاه تهران، دانشکده کشاورزی.
- ۴- خدائیهی، م. (۱۳۷۶)، انگیزش و هیجان. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها.
- ۵- ساعی، ر. (۱۳۷۷)، بررسی عوامل مؤثر در پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشکدههای کشاورزی و ارائه رهیافت مناسب آموزشی. پایان نامه کارشناسی ارشد، شیراز: دانشگاه شیراز، دانشکده کشاورزی.
- ۶- شریفیان، ا. (۱۳۸۰)، «عوامل مؤثر بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه شاهد». فصلنامه علوم اجتماعی. شماره ۱۵ و ۱۶، صص ۲۳۰-۱۹۹.
- ۷- شعاری نژاد، ع. (۱۳۶۴)، روانشناسی یادگیری. تهران: توس.
- ۸- عربزاده مقدم، م. (۱۳۷۶)، سازههای مؤثر بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان کار و دانش وزارت جهاد سازندگی. پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه تهران، دانشکده کشاورزی.

9- Drever, J. (1958), **A Dictionary of Psychology**, London: Penguin Book.

10- Good, C.V. (1965), **Dictionary of Education**. New York: Mc Grow Hill.

11- King, L. and Kotrlid, W. (1995), "Reference of the general education, core curriculum to career goals of college of agriculture student". **Journal of Agricultural Education**. Vol. 30, No. 3, pp. 26-33.

12- Rood, D. (2004), "Scholastic-success." available at: www.Google.com.

13- Urdan, T.C. (1997), "Examining the relations among early adolescent student's goals and friend's orientations effort and achievement in school". **Contemporary Educational Psychology**.